

Bemutatómunka tervezete távoktatáshoz

A foglalkozás/feladatcsoport/munkafázis (a későbbiekben távoktatási modul) időpontja:
2020.05.21. (csütörtök) 13:00

Célcsoport (iskola neve, címe, osztály):

Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola (1092 Budapest, Knézich u. 3-13); **7.b – 31 fő**

A távoktatási modul összeállítója: **Mitsányi Réka**

Témakör megnevezése: **Afrika, Ausztrália és a világtengerek földrajza**

Távoktatási modul címe / téma megnevezése: **Afrika éghajlata és folyói**

1. Tantervi követelmények

1.1. A távoktatási modul oktatási céljai:

- A forró övezet földrajzának ismételése, elmélyítése konkrét példákkal
- Afrika természetföldrajzi adottságainak ismételése, elmélyítése
- Globális problémák (elsivatagosodás, túllegeltetés, ivóvízhiány) felismerése, következményeinek megértése
- Afrika vízrajzi sajátosságainak megismerése, rögzítése.

1.2. A távoktatási modul képzési-fejlesztési céljai:

- Topográfiai ismeretek, térképhasználat fejlesztése (hagyományos és digitális formában is)
- Önálló tanulás és az információszerzési képesség fejlesztése videó, képek, térképek és szövegek értelmezésével, elemzésével.
- Ok-okozati kapcsolatok feltárása, összefüggések megértése
- Kreatív és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése (érzékenyítés)

1.3. Oktatási követelmények

a. Fogalmak:

- **új fogalmak:** Száhel-öv, belső lefolyású (lefolyástalan) terület, vízesés, Nílus, Kongó, Niger, Zambézi, Viktória-vízesés, vádi, asszuáni Nagy-gát
- **megerősítendő fogalmak:** forró övezet (egyenlítői öv, átmeneti öv, térítői öv) elsivatagosodás, túllegeltetés, időszakos vízfolyás, Guineai-öböl, Földközi-tenger, Atlanti-óceán, Indiai-óceán, Szahara, Kongó-medence, Gibraltári-szoros, Szezi-csatorna

b. **Folyamatok:**

- **új folyamatok:** Száhel-öv
- **megerősítendő folyamatok:** éghajlati övek kialakulása a forró övezetben; forró övezeti sivatagi öv - hozzákapcsolódó környezeti gondok (túllegeltetés, elsivatagosodás)

c. **Összefüggések:**

- **új összefüggések:** lépcsőzetes felszín – vízések; szárazság – belső lefolyású területek; szárazság – ivóvízhiány, éhínség fokozódása
- **megerősítendő összefüggések:** egyenlítői öv – bőséges csapadék – bővizű folyók; átmeneti öv – esős és száraz időszakok váltakozása – ingadozó vízjárás; forró övezeti sivatagi éghajlat – szárazság – időszakos vízfolyások; túllegeltetés – elsivatagosodás

d. **Fejlesztendő készségek, kompetenciák:-**

- A tanulás tanulása: hatékony, önálló tanulás fejlesztése a kontaktóra hiányában
- Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése: információszerzés, vázlatkészítés
- Természettudományos kompetencia fejlesztése: fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés
- Digitális kompetencia fejlesztése: változatos és magabiztos IKT-használat
- Intellektuális gondolkodás fejlesztése: kreatív, problémamegoldó gondolkodás
- Szociális kompetencia fejlesztése: társadalmi érzékenység, beleélő és az empátikus képesség fejlesztése

1.4. Főbb tanulói tevékenységek:

- A tanegység önálló feldolgozása
- Szövegolvasás- és értelmezés, térképelemzés, változatos feladatok (online feladatok, ötletbörzék, empátiagyakorlat)

1.5. A tanulástámogatási módszerek a távoktatási modulban:

- Általán szerkesztett PowerPoint bemutató
- Online felületek használata: Learningapps, Online Seterra
- Jó minőségű, figyelemfelkeltő videók alkalmazása (Youtube)

2. Távoktatási modul formájának, felületének megnevezése:

- Edmodo: a tanóra feladatának leírása egy bejegyzésbe, PPT csatolása
- Folyamatos kapcsolattartás a felületen, kérdéseiket bármikor feltehetik, óra alatt és órán kívül is elérhető vagyok a tanulók számára

3. Felhasznált irodalom

- Alexa Péter - Gruber László - Szöllősy László - Ütőné dr. Visy Judit (2017): Földrajz 7. tankönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Eger. pp. 92-94.
- dr. Balassa Bettina, dr. Csüllög Gábor, dr. Czigány Szabolcs, dr. Farsang Andrea, dr. M. Császár Zsuzsanna, dr. Pirkhoffer Ervin, dr. Teperics Károly, Vati Tamás, Arday István (2018): Földrajzi atlasz középiskolásoknak. Eszterházy Károly Egyetem, Eger.
- Jónás Ilona –Kovács Lászlóné –Szöllősy László –Vízvári Albertné (2018): Földrajz 7. tankönyv. Mozaik Kiadó, Szeged. pp. 24-25.

- Kerettanterv a gimnáziumok 7-12. évfolyama számára Emberi Erőforrások Minisztériuma, Budapest, 2012. Letöltés: https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2012_nat (2020. 05.13.)
- Képek: egyéb internetes forrásokról (*részletesen feltüntetve a PPT utolsó diáján*)
- Okostankönyv. Elérhető: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_7/lecke_04_002

4. Mellékletek jegyzéke

- 1. melléklet: PPT-ben található 2. feladat megoldása
- 2. melléklet: PPT-ben található 6. feladat megoldása

A távoktatási modul konkrét terve

Időtartam (perc)	A távoktatási modul menete / kiadott feladatok és elvárt megoldások	Eszköz / link
60 perc	A tanulóknak vázlatot kell készíteniük a füzetükbe a tanóra anyagából, ezenfelül a PPT-ben található feladatokat is el kell végezniük.	
8'	Videó megnézése (4') és a hozzákapcsolódó feladat megoldása (1. feladat). Feladat megoldása a füzetbe történik: előzetes ismeretek előhívása –videó segítségével– Afrika éghajlatáról, tágabb értelemben természetföldrajzi jellemzőiről. <i>Megoldás: bármilyen szakmailag helyes válasz elfogadható, a lényeg, hogy Afrika éghajlatához, természetföldrajzi jellemzőihez kapcsolódjanak a leírt információk: forró övezet, meleg, egyenlítői öv, szavanna, sivatag, elefánt, stb...</i>	Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=fzBVPKU_qX8 PPT: 2. dia
5'	Előzetes ismeretek elmélyítése (forró övezet földrajza) tankocka segítségével (2. feladat). A tanulók saját maguk ellenőrzik megoldásaikat. Ha helyesen oldják meg a feladatot, egy kifejezést kapnak, amely már a következő résztéma feldolgozásához kapcsolódik. <i>Megoldás: 1. melléklet</i> <i>Kifejezés: Száhel-öv</i>	Általam készített tankocka: https://learningapps.org/11908045 PPT: 3. dia
5'	Afrika éghajlatának rendszerezése konkrét példákkal, füzetben történő vázlat készítésével, éghajlati térkép elemzésével.	Atlasz: 49. oldal Dián található éghajlati térkép: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_7/lecke_04_002 PPT: 4. dia
20'	Tankocka megoldása: Száhel-öv. A Száhel-öv fogalmának megismerése, térképen való elhelyezése és a hozzákapcsolódó súlyos problémák feltárása, elmélyítése (elsivatagosodás, túllegeltetés, éhínség, ivóvízhiány). A vízzel való takarékoskodás kihangsúlyozása. Érzékenyítés. Feladatok megoldása a füzetbe történik: - Elsivatagosodás fogalmának felismerése (3. feladat)	PPT: 5-11. dia

	<p>- Ötletek gyűjtése arról, hogy mire használjuk a mindennapokban az ivóvizet (4. feladat)</p> <p>- Érzékenyítés: a diákok képzeletben a Száhel-övbe utaznak. Össze kell gyűjteniük fontossági sorrendet felállítva, hogy miket vinnének magukkal, hogy segítsenek az ott élő embereken (5. feladat).</p> <p>Megoldások:</p> <p>- Fogalom: elsivatagosodás</p> <p>- Vízhasználat a mindennapokban - lehetséges megoldások: kézmosás, zuhanyzás, fürdés, mosás, mosogatás, főzés, takarítás, locsolás, stb. Bármilyen más szakmailag helyes válasz elfogadható.</p> <p>- Utazás a Száhel-övbe - lehetséges megoldások: tartós élelmiszer, ruhadarabok, cipő, gyógyszerek, stb. Bármilyen más szakmailag helyes válasz elfogadható.</p>	
10'	<p>Afrika folyóinak megismerése (<i>folyók jellemzői, torkolattípusok, tavak a következő órán</i>).</p> <p>Tankönyv 93. oldalán lévő „<i>Hömpölygő folyamok és kiszáradt medrek</i>” című szövegrészlet elolvasása, és az ehhez kapcsolódó tankocka (6. feladat) megoldása.</p> <p>A szövegrészlet tartalmazza a lecke új és megerősítendő fogalmait: belső lefolyású terület, vízésés, időszakos vízfolyás.</p> <p>A tanulók saját maguk ellenőrzik megoldásaikat. Ha helyesen oldják meg a feladatot, ismét egy kifejezést kapnak.</p> <p>Megoldás: 2. melléklet Kifejezés: Vádi</p>	<p>Tankönyv: 93. oldal</p> <p>Általam készített tankocka (hiányos szöveg): https://learningapps.org/11920673</p> <p>PPT: 12. dia</p>
2'	<p>Vádi fogalmának megismerése, fogalom rögzítése a füzetbe.</p>	<p>PPT: 13. dia</p>
7'	<p>Topográfiai ismeretek bővítése –Nílus, Niger, Kongó, Zambézi– atlasz segítségével. Új fogalmak elmélyítése.</p> <p>Feladat megoldása a füzetbe: a tanulóknak atlaszuk segítségével meg kell fejteniük a térképen számokkal jelölt folyókat + le kell írniuk azt is, hogy melyik tengerbe, óceánba ömlenek a folyók (7. feladat).</p>	<p>Atlasz: 46-47. oldal</p> <p>Dián található térkép - PPT: 14. dia https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_7/lecke_04_002</p>

	<p>Megoldás:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Niger – Atlanti-óceán2. Zambézi – Indiai-óceán3. Kongó – Atlanti-óceán4. Nílus – Földközi-tenger <p>A 15-19. diákon képek láthatók a tanult folyókról, gátról és vízesésről.</p>	<p>PPT: 15-19. dia – képek</p>
2'	<p>Zárásként: Videó a Viktória-vízesésről – tanulók érdeklődésének fenntartása az utolsó percekben is.</p>	<p>Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=WsMjBMxpUTc PPT: 20. dia</p>
1'	<p>Házi feladatok és szorgalmi feladatok kiadása.</p>	<p>PPT: 21-22. dia</p> <p>Házi feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none">- Munkafüzet: 43/1.- Online Seterra: https://online.seterra.com/hu/vgp/3450?c=J78VC <p>Szorgalmi feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none">- „Mit tegyél a bőröndbe, ha Kairóba utazol?”- Képmontázs készítése Afrika vízrajzi elemeiről.

A távoktatási modul fejlesztő értékelési módja

Földrajzból nem tartok kontaktórákat, ezáltal a tanulók minden órán feladatokat kapnak, amelyeket az óra időpontjában (több napot is szoktam adni a feladatok befejezésére) meg kell oldaniuk és fel kell tölteniük az Edmodo felületére ellenőrzésre. Az órai munkákra pontokat kapnak, az éppen elérhető pontszámok a feladatok mennyiségéhez mérten változnak. Sajnos csak heti egy órájuk (60 perces) van. Általában három beadott munka után kapnak egy órai jegyet, amely a gyűjtött pontokból tevődik össze. Azonban, volt olyan órai munka is, amelyet jeggyel értékeltem, de ebben az esetben egy produktumot –időigényesebb munka– kellett elkészíteniük a diákoknak. A pontszámok mellé minden esetben egyéni visszajelzéseket is kapnak a tanulók. Mindig pozitív visszacsatolásokkal kezdem a szöveges értékelést, ezzel biztatva őket arra, hogy még ebben a nehéz helyzetben is fantasztikusan helytállnak. Természetesen a javításokat, hiányosságokat is tartalmazzák a visszajelzések.

- A bemutatómunka során a diákoknak órai vázlatot kell készíteniük a füzetükbe.
- A bemutatómunka feladatait is a füzetbe készítik el.
- Az órai munkára kapható max. pontszám: **20 pont**
- A bemutató munka feladatainak feltöltési határideje: **hétfő (05.25) 17:00**
- A házi feladatokra nem kapnak pontokat, ezeknek a feltöltési határideje szintén hétfő (05.25.) 17:00. Attól függetlenül, hogy nem pontozom, szöveges visszajelzést ugyanúgy adok.
- A szorgalmi feladatokra pluszokat kapnak, feladatonként egy plusz szerezhető. (5 plusz=ötös)

1. Melléklet

2. feladat megoldása:

2. Melléklet

6. feladat megoldása:

A kontinens legtöbb folyója a bőséges csapadékú **egyenlítői övben** ered. A sivatagokban főként **időszakosak** a vízfolyások, ami azt jelenti, hogy a vízfolyások hosszabb-rövidebb időre kiszáradnak, csak az év bizonyos időszakaiban szállítanak vizet. Sőt, az is előfordulhat, hogy éveken keresztül száraz marad a medrük. Afrika területének jelentős része **belső lefolyású** (lefolyástalan), tehát ezekről a területekről nem jutnak el a vizek a tengerekbe, óceánokba. A lépcsőzetes felszín miatt a folyókon sok a **vízesés**, ami akadályozza a hajózást, ugyanakkor hatalmas energiatartalékokat rejtget. Legismertebb vízerőműve az **asszuáni Nagy-gát**.